

Fagernes, 1. September 2015

GUVERNØRENS MÅNEDSBREV September 2015

Kjære rotaryvenner i Distrikt 2305

Rotaryårets tredje måned er allerede kommet. Den første reelle høstmåned. Guvernøren er på turne. I går kveld var det Øystre Slidre Rk, en veldrevet og trivelig klubb, med god og kortreist tradisjonsmat i gammel og lavloftet tømmerbygning, som avslutning etter et aktivt og givende formøte med klubbens styre. Dette var allerede sjette klubb besøket. I kveld er det Valdres Rk og i neste uke tur nummer to til Møre og Romsdal.

Allerede nå kjenner jeg at Guvernørens oppgave i å formidle og inspirere, gir inspirasjon og kunnskap tilbake i minst like stort monn. *Dette er en alle tiders reise!*

Tema for september er i år som tidligere, lese og skrivekyndighet

For fem år siden holdt jeg et foredrag i min klubb Hamar Vest Rk om konsekvensene av analfabetisme og de store forskjellene det innebærer å være lese- og skrivekyndig. Rotary har også på dette feltet absolutt vært til stede, og bør uten tvil fortsette, og aller helst øke innsatsen. Dette er ferdigheter som har svært mye å bety for helse, personlig utvikling, økonomi og samfunns-bygging og ikke minst fredsarbeide. Temaet er tidløst, og derfor vil jeg gjerne gjengi det her for interesserte rotarianere.

Lese- og skrivekyndighet = Nøkkelen til det moderne samfunns hoveddør!

Jeg tror ikke dette er å ta i for hardt.

Rotary International har satt sterkt fokus på å bidra til reduksjon av analfabetismen i verden. Matching Grant-prosjekter er igangsatt en rekke steder. Fra vårt distrikt bidro Nord-Odal Rotary i 2006 til en habil innsats i Tyrkia sammen med den tyrkiske klubben Akdeniz Rotary. 150 lese- skrivekurs for omtrent 3000 tyrkere mellom 15 og 65 år. D-2300 har også bidratt med økonomi i prosjektet. Det norske bidraget var på til sammen 35000 kroner. Prosjektet er også omtalt i Guvernørens månedsbrev nr. 1-2 august 2006.

Dette er bare et av mange eksempler på relativt små prosjekter i økonomisk forstand som har gitt betydelig resultat der innsatsen har vært rettet.

DG 2015-2016 D 2305

Odd Jarle Hagen

Holsvegen 14

N-2305 Hamar

e-mail:

e-mail: odd.jarle@idea-utvikling.com

Phone:

+47 90 59 39 55

Den internasjonale arena krever samhandling om stadig mer krevende oppgaver. Men hvordan fungerer dette når enkelte nasjoner har en befolkning hvor mindre enn halvparten av innbyggerne kan skrive og lese? Hvordan er du da i stand til å mene noe om viktige internasjonale spørsmål?? Er det ikke skremmende å tenke over at demokratisk utvikling i en nasjon betinger at du kan lese de politiske standpunkt og begrunnelser for selv å kunne mene??? **Vi vet** fordi vi behersker ferdig-hetene. Skjønt vi står i fare for å ende opp som *funksjonelle analfabeter* fordi vi i altfor stor grad nøyer oss med ingressen og overskriftene, og ikke går dypt nok til å kunne mene, fordi vi vet nok til å se hele bildet. Dette minner ikke så lite om å spise seg mett på *fast food*.

Svein Sjøberg ved Universitetet i Oslo holdt et foredrag i "P2-akademiet" NRK for en del år siden, hvor utgangspunktet riktignok var basert på FN-rapporten om Norge som verdens beste land å leve i, men hvor han la betydelig vekt på kapitlet utdanning som gjengis nedenfor.

<<Når man skal beskrive utdanningsnivået i et samfunn, er det første man tenker på i hvilken grad folk kan lese og skrive. Det primære målet for utdanning i fattigere land er selvsagt å utrydde analfabetismen. I mange land er det langt over halvparten av befolkningen som ikke kan lese eller skrive. Det primære målet blir derfor rett og slett å sikre seg at landets barn får gå på skole så lenge at de lærer de enkleste ferdigheter på dette området. I mange land er utdanning et privilegium for de få. Grunnskole for alle blir det sentrale målet. Spesielt er det jentene som ikke får gå på skole, noe vi kommer tilbake til.

Men de grunnleggende ferdigheter man trenger i et mer utviklet land er mer omfattende enn bare å kunne lese og skrive enkle tekster. Man må kunne lese tabeller og grafer, man må kunne finne fram rutetider og takster, slå opp i leksika, lese bruksanvisninger, fylle ut søknader og skjemaer osv. Hvis man ikke mestrer slikt, snakker vi ofte om *funksjonell analfabetisme*.

Målet for et lands utdanning i indeksen for menneskelig utvikling er laget som en kombinasjon av grader av lesekyndighet og antall skoleår befolkningen har. Hos oss kan alle lese og skrive, mens den gjennomsnittlige norske borgeren har 12 års skolegang. I et typisk utviklingsland er det kanskje 40 % som kan lese og skrive, og gjennomsnittsinbyggeren har ofte bare 2 års skolegang. I likhet med levealderen er også målet for utdanning en slags 'demokratisk' størrelse, den blir bare høy hvis *folk flest* har utdanning. Selv et lands rikeste innbyggere kan bare lære å lese og skrive en eneste gang, og de kan heller ikke trekke opp indeksen med å ta 100 års skolegang.>>

Fra *Wikipedia* har jeg sakset at analfabetisme er betegnelsen på at en person i moden alder ikke er lesekyndig, hvilket vil si at hun eller han ikke kan lese eller skrive på noe språk. Kan også ha problemer med å uttrykke seg verbalt. Til tross for store alfabetiseringskampanjer, i regi av UNESCO, regner man med at om lag 17 % av jordens voksne befolkning (860 millioner) er analfabeter eller nesten analfabeter. Det antydes at 70–80 % i Afrika, 40–60 % i Asia, 20–30 % i Sør-Amerika, 10 % i Nord-Amerika og 5–10 % i Europa må kunne regnes som analfabeter (2001).

DG 2015-2016 D 2305

Odd Jarle Hagen

Holsvegen 14

N-2305 Hamar

e-mail:

e-mail: odd.jarle@idea-utvikling.com

Phone:

+47 90 59 39 55

Rotary International har utført en enestående innsats sammen med WHO i å bekjempe polio på verdensbasis. Jobben er nesten fullført.

Skal vi gjøre felles sak med UNESCO og ta et krafttak for reduksjon av analfabetismen? Jeg er overbevist om at vi alle fort vil finne mer enn 10 gode grunner og positive virkninger av et slikt tiltak.

Hamar 05.04. 2010.

Odd Jarle Hagen
Leder av Samfunnskomiteen
Hamar Vest Rotary Klubb

Til slutt vil jeg minne om høstens største begivenhet:

Distriktskonferansen på Hamar 10-11. Oktober med -

- **Vennskapets hus med flere tilmeldte utstillere enn noen gang tidligere og premiering av beste presentasjon**
- **Rotaryfokuserte foredrag fra inn- og utland**
- **Unge kunstneriske talenter ved åpning av begge dagene**
- **Tildeling av Rotarys høyeste utmerkelse**

Og mye mer. Meld deg på og opplev møte med rotarianere du aldri har møtt!

Odd Jarle Hagen

DG 2305

DG 2015-2016 D 2305
Odd Jarle Hagen
Holsvegen 14
N-2305 Hamar

e-mail:
e-mail: odd.jarle@idea-utvikling.com

Phone:
+47 90 59 39 55